

CONSTANTIN PEDA

(1 noiembrie 1925 – 28 martie 2008)

La prea puțină vreme după ce colegii îl omagiau pentru împlinirea a 80 de ani de viață, Domnul Constantin Preda s-a petrecut, la 28 martie 2008, în lumea celor drepti. Îl revăzusem, cu puțină vreme înaintea acestei date, la Cabinetul Numismatic al Institutului de Arheologie de care îl lega o viață, preocupat de unele chestiuni tehnice ale PC-ului care îi blocaseră continuarea redactării unui studiu de specialitate. Ne-am bucurat amândoi sincer de revedere, fără să știm că era ultima. Ne legau mai multe apropieri și bune înțelegeri.

Prima, în urma căreia s-au adăugat celelalte, a fost experiența de început a subsemnatului la cercetarea arheologică a necropolei romane târzii de la *Callatis*, coordonată de Constantin Preda. Cu acel prilej, dincolo de primul exercițiu în domeniu dobândit de autorul acestor rânduri grație responsabilului sus-numit al cercetărilor, am avut bucuria unei apropieri de la profesor la student, chiar dacă dânsul nu era acreditat atunci cu o asemenea poziție didactică. Ar fi meritat-o, desigur, dar condițiile administrative și politice din acei ani nu favorizau o atare recunoaștere. Nu a uitat să menționeze, la începutul volumului apărut în 1980, participarea subsemnatului la cercetare, în rând cu ceilalți colaboratori.

Cea de-a doua, mai importantă, a fost legată de numirea mea ca secretar științific al Institutului de Arheologie din 1982, sub directoratul lui Constantin Preda (1981-1989). Perioadă extrem de dificilă, marcată de arbitrariul dictaturii pe de o parte și, pe de alta, de eforturile noastre solidare de a menține cercetarea la un

nivel superior. Atunci, Constantin Preda a făcut tot posibilul în această direcție. A știut să obțină o solidaritate reală a arheologilor din Institut și din țară pentru ceea ce toți aveam nevoie în domeniu, dar și uman. Atunci și la inițiativa lui s-a creat prima formă a **Enciclopediei Arheologiei și Istoriei Vechi a României**, ale cărei prime trei volume au apărut abia după 1989. Era o refacere înnoitoare a Dicționarului editat în 1976, în coordonarea lui D.M.Pippidi. Era, mai ales, o reluare nedeclarată și în alt plan a primelor volume din *Tratatul de Istorie a României*, refuzate de conducerea de partid și de stat în preajma Congresului Internațional de Istorie de la București din 1980. Aceasta, deși tocmai pentru acel Congres mondial fuseseră duse la bun sfârșit. Ele au fost date la topit pentru că tezele savanților români nu corespundeau celor ale ideologilor PCR. Or, Constantin Preda a reușit atunci ceea ce părea imposibil: cu echipa pe care a creat-o, a adunat și coordonat voci de la cei mai buni specialiști din București și din țară, astfel că, împreună cu ilustrația aferentă, **Enciclopedia** era gata pentru tipar în 1987. A fost blocată însă la Secția de propagandă a PCR, pe unde obligatoriu trebuiau să treacă toate lucrările considerate ideologice. Așa se face că a putut apărea abia după 1989, cu primele trei volume. Desigur, regreta că nu reușea să-l mai vadă pe al patrulea, încă incomplet adus la zi de unii autori sau de către înlocuitorii lor.

Abia după 1989 a putut fi invitat d-l Constantin Preda, ca și alți savanți din institutele de cercetare ale Academiei Române, pentru prelegeri de specialitate la Facultatea de Istorie a Universității din București și, încă mai presus, pentru conducerea, acolo, a unor doctorate potrivit domeniului. La capitolul din urmă, precum se poate vedea și pe site-ul Universității, rezultatele sunt remarcabile. De adăugat, tot pentru anii din urmă, activitatea sa didactică de la Universitatea Hyperion din București.

Rezultatele cercetărilor sale arheologice și numismatice sunt vizibile în lista de lucrări publicată și care, de la început la sfârșit, arată preocuparea specială pentru arheologia și numismatica geto-dacilor.

Constantin Preda a intrat în istoria celei mai prestigioase instituții a arheologiei românești, Muzeul Național de Antichități (din 1956 Institutul de Arheologie al Academiei Române), din 1951. De la 1 octombrie 1981 devenea al treilea director al Institutului după Emil Condurachi și D.M.Pippidi. Cu toate meritele reale științifice de care se bucura, la care se adăugau cele vizibile din punctul de vedere al autorităților ca membru al partidului unic din România acelor ani, a fost destituit la începutul anului 1989 din funcția de director al Institutului de Arheologie. Argumentarea din ședința convocată la Institut și expusă atunci de către Olivia Clătici, secretarul cu propaganda al Centrului Universitar de Partid (PCR), căruia Institutul îi era subordonat prin Universitatea din București, era una cu totul falsă. În realitate, între altele, rectitudinea științifică a lui Constantin Preda era cauza cea mai importantă a deciziei. Refuzase o recenzie favorabilă la primul volum privind istoria militară apărut în coordonarea lui Ilie Ceaușescu, unde, doar în treacăt fie spus, autorii nu-și mai recunoșteau textele solicitate și predate spre publicare.

Nu voi mai evoca aici datele notate anterior privind formarea și specializarea lui Constantin Preda. Țin doar să notez însă amărăciunea care i-a marcat ultimii ani ai vieții, din cel puțin două motive. Ar fi meritat cu prisosință primirea între membrii de onoare ai Academiei Române, măcar în ultimă instanță ca director al Cabinetului Numismatic de la Biblioteca Academiei, unde meritele lui au fost incontestabile. Pe de altă parte, atitudinea unor membri ai Institutului de Arheologie a dus la desprinderea sa de această instituție căreia i-a dedicat o viață. Nu mai repet aici cele deja foarte clar expuse de colegul Alexandru Suceveanu spre finalul omagiului său dedicat lui Constantin Preda în *Dacia N.S.*, XL-XLII, 1996-1998, p. 485-496.

Revenind la activitatea profesională prodigioasă a lui Constantin Preda, sunt de menționat câteva repere dintre cele mai importante. În urma susținerii în 1971 a doctoratului în istorie sub conducerea academicianului Emil Condurachi, și-a publicat în 1973 teza cu titlul „Monedele geto-dacilor”. Este o lucrare monumentală (563 p.) care a rămas și va rămâne de referință pentru acest domeniu numismatic, dar și al istoriei neamurilor nordice ale tracilor. În același an, în colaborare cu colegul Nubar Hamparțumian (care atunci nu avea voie să apară ca autor, așa că, pe copertă și în bibliografie apare H.Nubar), publica descoperirile numismatice de la Histria în al III-lea volum din seria cu numele vestitei așezări greco-romane. Nu era pentru prima dată când Constantin Preda, membru vechi al colectivului de cercetare de la Histria, participa substanțial la publicarea unui volum. Astfel, în urma cercetărilor arheologice proprii de la zidul de incintă elenistic al așezării, era coautor, sub coordonarea acad. Emil Condurachi, al volumului al II-lea din seria monografică Histria, apărut în 1966. Contribuția, în colaborare cu Octav Doicescu, la acest volum este un exemplu de cooperare între arheolog și arhitect pe de o parte și, pe de alta, singura adunare clară de informații privind acest monument unic pentru partea dobrogeană a spațiului vest-pontic.

Experiența histriană începută de Constantin Preda încă din vremea studenției și îmbogățită cu valorificări ca acelea de mai sus i-au adus cu dreptate conducerea pentru mai mulți ani a cercetărilor de la Callatis. Acolo a contribuit, printr-o cunoaștere directă și până la detaliu a sitului, pe lângă o serie de rapoarte și studii publicate singur sau în colaborare, primele publicații de popularizare a istoriei și arheologiei orașului antic, pentru cititorii români și străini. Dar desigur, lucrarea care a încununat eforturile sale de durată de la Mangalia a fost monografia necropolei romane târzii apărută în 1980. Ea rămâne un document și lucrare de referință pentru o arie mai largă balcanică, întrucât este una dintre foarte rarele cercetări sistematice de acest fel și cea mai mare pentru această epocă.

Desigur, așa cum a rezultat și din cele expuse mai sus, numismatica a fost domeniul de excelență al activității savante a lui Constantin Preda. El lasă în urmă, numai pe această coordonată a cercetării, peste 150 de lucrări publicate în țară și în străinătate, apărute între 1953 și ultimii ani ai vieții. Cu lucrările sale din acest domeniu, apreciate la justa lor valoare în România și în lume, a acoperit cu

profesionalism un spațiu cronologic de aproape două milenii. Pentru numismați și nu numai, va rămâne un exemplu extrem de greu de egalat.

În afara activității arheologice remarcabile din cetățile pontice mai sus numite, Constantin Preda este un autor foarte important și în bibliografia arheologică a Valahiei, ca urmare a cercetărilor arheologice proprii sau în colaborare din această provincie istorică a țării. Printre acestea, trebuie menționate săpăturile efectuate în apropierea ținuturilor natale. Dintre ele și în urma a opt campanii de cercetări, „Dava de la Sprâncenata”, cu o privire de ansamblu asupra autohtonilor preromani din bazinul inferior al Oltului (1986) ocupă un loc foarte important. Pe de altă parte, nu i-a scăpat, tot pentru Muntenia, problematica prezenței culturii Sântana de Mureș-Cerneahov în regiune. Astfel, în urma cercetărilor arheologice și de teren efectuate împreună cu Bucur Mitrea, a publicat în 1966, împreună cu acesta, „Necropole din sec. IV e.n. din Muntenia”. Lucrarea deschidea căi noi în înțelegerea epocii pe această arie și în relație directă cu Imperiul Roman târziu. De altfel, așa cum s-a mai observat, Constantin Preda este printre pușinii arheologi români care au publicat sistematic toate rezultatele cercetărilor proprii, fiind un exemplu și din acest punct de vedere.

Meritele activității științifice a lui Constantin Preda i-au adus o recunoaștere pe măsură din partea multor foruri sau organizații din țară și din străinătate. Reamintesc aici că, din 1983, a fost ales președinte al Societății Numismatice Române, poziție de prestigiu național și internațional pe care a ocupat-o până la deces. Tot astfel a rămas, încă din anii '60, membru al Societății de Studii Clasice din România. După 1990 a fost ales membru al Asociației internaționale „Rei Cretariae Romanae Fautores”. Din 1982 a fost numit membru corespondent al Institutului Arheologic German și, din 1997, membru de onoare al Comisiei Internaționale de Numismatică. Invitarea și participarea sa la numeroase colocvii și congrese din țară și din străinătate arată încă o dată valoarea personalității științifice a lui Constantin Preda.

A fost și rămâne, pentru noi toți, un exemplu profesional și de comportament uman, o marcă a formării sale inițiale pentru iubirea aproapelui. De aceea, desigur, cu voia Domnului, trecerea către lumea celor drepți îi va fi fost deschisă.

Alexandru Barnea

BIBLIOGRAFIE

I. Sinteze istorice, monografii, enciclopedii

1. *Callatis*, București, 1963, 48 p.; *Callatis*², 1968, 47 p; versiuni franceză, germană și rusă.
2. *Necropole din sec. IV e.n. în Muntenia*, București, 1966, 403 p. (coautor).
3. *Zidul de apărare din epoca elenistică*, în *Histria II*, București, 1966, p. 295-334 (coautor).

4. *Moneda antică în România*, București, 1969, 48 p.
5. *Monedele geto-dacilor*, București, 1973, 563 p.
6. *Histria III. Descoperirile monetare 1914-1973*, București, 1973, 258 p. (coautor).
7. *Dicționar de istorie veche a României*, București, 1976 (coautor).
8. *Enciclopedia istoriografiei românești*, București, 1978 (coautor).
9. *Callatis. Necropola romano-bizantină*, București, 1980, 224 p.
10. *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1982 (coautor).
11. *Geto-dacii din bazinul Oltului inferior. Dava de la Sprâncenata*, București, 1986, 200 p.
12. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, București: I, 1994; II, 1996; III, 2000 (coordonator și coautor).
13. *Istoria monedei în Dacia preromană*, București, 1998, 376 p.
14. *Les monnaies d'or de la Bibliothèque de l'Académie Roumaine, I. Monnaies grecques et romaines*, Wetteren, 2006, 168 p. + 23 pl. (coautor).

II. Studii și note

15. *Urme de viață la Histria din secolele XII-XIII*, SCIV 5, 1954, 3-4, p. 531-538.
16. *Triburile geto-dacice și circulația monedelor lui Filip II la nord de Dunăre*, SCIV 7, 1956, 3-4, p. 267-288.
17. *Contribuții la problema provenienței argintului din tezaurile geto-dacice în lumina descoperirii monetare de la Stăncuța*, SCIV 8, 1957, 1-4, p. 113-124.
18. *Tezaurul monetar de la Dâmbău și tulburările pricinuite de daci în anul 143, sub Antoninus Pius*, SCN 1, 1957, p. 113-131.
19. *Ponduri antice de la Callatis și Histria*, SCN 1, 1957, p. 297-306.
20. *Pe marginea unor descoperiri monetare recente*, SCN 1, 1957, p. 370-399.
21. *Contribution à l'étude du système pondéral d'Histria*, Dacia N.S., 2, 1958, p. 451-461.
22. *Monede inedite și puțin cunoscute de la Histria, Callatis și Tomis*, SCN 2, 1958, p. 111-122.
23. *Asupra descoperirii monetare de la Stăncuța*, SCN 2, 1958, p. 239-251.
24. *Descoperiri monetare în raionul Buzău*, SCN 1, 1957, p. 463-465.
25. *Alte descoperiri monetare*, SCN 2, 1958, p. 465-467.
26. *New aspects of early La Tène epoch in Dacia discovered at Alexandria*, Dacia N.S. 3, 1959, p. 179-194.
27. *Cimitirul de la Olteni și unele probleme privind cultura materială a sec. IV e.n. pe teritoriul R.P. Române*, SCIV 10, 1959, 2, p. 355-369.
28. *Un aspect al începuturilor epocii La Tène în Dacia (descoperirea de la Alexandria)*, SCIV 11, 1960, 1, p. 25-38.
29. *Monedele histriene cu roata și legenda IET*, SCN 3, 1960, p. 21-38.
30. *Probleme de numismatică geto-dacică*, SCN 3, 1960, p. 43-79.

31. *Descoperirea de monede romane republicane de la Locusteni*, SCN 3, 1960, p. 135-170.
32. *Monede găsite la Novaci*, SCN 3, 1960, p. 467-475.
33. *Tezaurul cu monede romane imperiale descoperit la Lungulețu*. SCN 3, 1960, p. 487-491.
34. *Un tezaur cu monede romane republicane descoperit în Dobrogea*, SCN 3, 1960, p. 545-546 (coautor).
35. *Archaeological Discoveries in the Greek Cemetery of Callatis – Mangalia IVth-IIIth Centuries Before Our Era*, Dacia N.S. 5, 1961, p. 275-303.
36. *Date și concluzii preliminare asupra tezaurului descoperit la Mangalia în anul 1960*, SCIV 12, 1961, 2, p. 240-251.
37. *Una nuova tomba a volta scoperta presso Mangalia – Callatis*, Dacia N.S. 6, 1962, p. 157-172.
38. *Date noi cu privire la necropola din secolul al IV-lea e.n. de la Olteni*, SCIV 14, 1963, 2, p. 427-435.
39. *Quelques problèmes ayant trait aux nécropoles du type Sântana-Tcherniakov découvertes en Valachie*, Dacia N.S. 8, 1964, p. 353-361.
40. *Monnaies imitant le type "Larissa" et à tête janiforme découvertes à Bugiulești (Olténie)*, Dacia N.S. 8, 1964, p. 353-361.
41. *Câteva ponduri antice de la Callatis și Tomis*, SCIV 15, 1964, 1, p. 53-57 (rezumat în franceză și rusă în SCIV 15, 1964, 2, p. 277-278).
42. *Monede de un tip necunoscut provenind din Dobrogea*, SCIV 15, 1964, 3, p. 401-410.
43. *Découvertes récentes dans la nécropole tumulaire du début de l'époque romaine à Callatis*, Dacia N.S. 9, 1965, p. 233-251.
44. *Noi descoperiri arheologice în necropola din sec. al IV-lea e.n. de la Spanțov*, SCIV 16, 1965, 2, p. 261-274.
45. *Münzen eines unbekanntes Typus aus Region Dobrogea-Basileus Móskonos*, Klio 46, 1965, p. 263-271.
46. *Notă la recenziei lui D. Protase cu privire la tezaurul de la Dâmbău*, SCIV 16, 1965, 1, p. 207-208.
47. *Aspects de la circulation des drachmes d'Histria dans la Plaine Gétique et la datation des premières imitations du type Philippe II (Trésor de Scărișoara, district d'Oltenița)*, Dacia N.S. 10, 1966, p. 221-235.
48. *Câteva morminte din epoca elenistică descoperite la Callatis*, SCIV 17, 1966, 1, p. 137-146.
49. *Einige Fragen der geto-dakischen Numismatik*, JNG 16, 1966, p. 63-82.
50. *Câteva tezaure monetare descoperite în regiunea București*, SCIV 17, 1966, 2, p. 363-374.
51. *Tezaurul de la Vovriești și unele probleme privind monedele geto-dace din Moldova*, ArhMold 4, 1966, p. 137-173.
52. *Tezaurul de drahme din Histria și imitații Filip II descoperit la Crivăț*, RevMuz, 3, 1966, p. 67-70 (coautor).

53. *Tipar pentru bijuterii din secolul al VI-lea e.n. descoperit la Olteni*, SCIV 18, 1967, 3, p. 513-520.
54. *Geții dintre Siretul inferior și râul Buzău în lumina descoperirii monetare de la Dumbrăveni (jud. Vrancea)*, SCN 4, 1968, p. 21-46.
55. *Unele considerații asupra tezaurului monetar geto-dacic de la Jiblea (jud. Vâlcea)*, SCN 4, 1968, p. 47-68.
56. *Tezaurul monetar de la Bârca (jud. Dolj) și unele probleme privind atacurile carpilor din anii 242 și 245 în Dacia romană*, SCN 4, 1968, p. 175-196.
57. *Monede coloniale rare și inedite – Histria, Tomis, Callatis – din tezaurul de la Mangalia*, SCN 4, 1968, p. 223-237.
58. *Un tezaur de monede de bronz din Cyzic descoperit la Curcani*, SCN 4, 1968, p. 331-333 (coautor).
59. *Încă două drahme histriene și o “imitație” tip Filip II din tezaurul de la Scărișoara*, SCN 4, 1968, p. 441-442.
60. *Un tezaur de monede romane republicane descoperit la Șopotu (jud. Dolj)*, SCN 4, 1968, p. 450-452 (coautor).
61. *Despre începuturile imitațiilor de tip Filip II*, StCl 11, 1969, p. 69-73.
62. *Din nou despre cultura Alexandria*, SCIV 21, 1970, 4, p. 571-578.
63. *Über die Anfänge der “barbarischen” Münzprägung vom Typ Philipps II*, JNG 20, 1970, p. 63-77.
64. *Monedele getice de tip Vârteju-București*, SCN 5, 1971, p. 51-79.
65. *“Monedele dacice din bazinul Oltului mijlociu” sau falsuri monetare?*, SCN 5, 1971, p. 247-249.
66. *Tezaurul de monede romane imperiale descoperit la Isaccea și atacul gotic din vremea lui Gallienus*, Peuce 2, 1971, p. 167-178.
67. *Circulația monedelor bizantine în regiunea carpato-dunăreană*, SCIV 23, 1972, 3, p. 375-415.
68. *Tariverde – așezare băștinașă sau “factorie” histriană?*, Pontica 5, 1972, p. 77-88.
69. *Tezaurul monetar din epoca romană descoperit la Gârla Mare (jud. Mehedinți)*, Historica 3, 1974, p. 67-91.
70. *Numismatica geto-dacică după un sfert de veac de cercetări*, BSNR 42-66 (1948-1972), 1974, p. 13-22.
71. *În legătură cu circulația staterilor din Cyzic la Dunărea de Jos*, Pontica, 7, 1974, p. 139-146.
72. *Tezaurul monetar descoperit la Ostrovul Șimian (Drobeta-Turnu Severin)*, Drobeta 1, 1974, p. 77-102 (coautor).
73. *Über die Silbermünzen der Stadt Istros*, Dacia N.S. 19, 1975, p. 77-85.
74. *Circulația monedelor romane postareliene în Dacia*, SCIVA 26, 1975, 4, p. 441-486.
75. *The Byzantine Coins – an Expression of the Relation between the Empire and the Populations North of the Danube in the 6th-13th centuries, în Relations between Autochthonous Population and the Migratory Populations on the Territory of Romania*, București, 1975, p. 219-233.

76. *Tezaurul de la Răcoasa (jud. Vrancea) și unele considerații asupra monedelor getice de tip Inotești*, SCN 6, 1975, p. 27-39 (coautor).
77. *Tezaurul de denari romani republicani de la Târnavă (jud. Teleorman)*, SCN 6, 1975, p. 41-54 (coautor).
78. *Cu privire la proveniența "tezaurului monetar de la Copăceni"*, SCN 6, 1975, p. 167-172.
79. *Câteva descoperiri de monede antice*, SCN 6, 1975, p. 207-208.
80. *De ce nu s-au emis monede geto-dacice în Dobrogea*, BSNR 67-69 (1973-1975), 1976, p. 63-68.
81. *Sur les monnaies thraco-gètes, imitations de type macédonien*, Thraco-Dacica 1, 1976, p. 169-173.
82. *Pe marginea unor observații și rectificări la "Monedele geto-dacilor"*, SCIV 27, 1976, 3, p. 363-368.
83. *Mărturii ale unei existențe multimilenare*, Era Socialistă 56, 1976, 9, p. 33 și 35-37.
84. *Factorul autohton și romanizarea în formarea poporului român*, Era Socialistă 56, 1976, 17, p. 35-41.
85. *Formarea limbii și a poporului nostru. Continuitatea românească pe cuprinsul vechii Dacii*, Revista Istorică 1976, p. 11-23 (coautor).
86. *Momente din lupta geto-dacilor pentru apărarea libertății, în Independența României*, București, 1977, p. 23-38.
87. *Politica externă a regilor geto-daci de la Burebista la Decebal*, Studii și Articole de Istorie, București, 35-36, 1977, p. 5-15.
88. *Die Münzen vom 4. bis 6. Jh. im Donau-Karpaten Gebiet*, în *Die Völker an der mittleren und unteren Donau (V-VI Jh.)*, Symposion Zwettl 1978, p. 11.
89. *Les monnaies des Géo-Daces*, în *A Survey of Numismatic Research, 1972-1977*, Berna, 1979, p. 155-160.
90. *La continuité géto-dace*, Revue de la Commission Nationale Roumaine pour UNESCO 21, 1979, 3-4, p. 305-309.
91. *Über die geto-dakischen Münzen vom makedonisch und römisch-republikanischen Typus*, Dacia N.S. 24, 1980, p. 127-131.
92. *Descoperirea de la Murighiol (jud. Tulcea) și unele aspecte ale circulației monedei olbiene la Dunărea de Jos*, SCN 7, 1980, p. 35-42.
93. *Tezaurul monetar getic descoperit la Gheboieni (jud. Dâmbovița)*, SCN 7, 1980, p. 43-52.
94. *Pond histrian descoperit în satul Histria (jud. Constanța)*, SCN 7, 1980, p. 117-119.
95. *Din numismatica geto-dacică*, SCIVA 31, 1980, 3, p. 333-342.
96. *Die geto-dakische Numismatik. Ergebnisse und Aussichten*, în *Actes du IIe Congrès International de Thracologie*, II, București, 1980, p. 151-158.
97. *Contribuția cercetărilor arheologice la cunoașterea istoriei vechi a României*, Revista Istorică 33, 1980, 7-8, p. 1253-1279.
98. *Monedele*, Transilvania 9, 1980, 6, p. 22-23.

99. *Burebista, regele tuturor dacilor, în 2050 de ani de la făurirea de către Burebista a primului stat independent și centralizat al geto-dacilor*, București, 1980, p. 7-20.
100. *Monedele descoperite în așezarea getică de la Sprâncenata (jud. Olt)*, *Thraco-Dacica* 2, 1981, p. 65-71 (coautor).
101. *Monetăria geto-dacică din epoca lui Burebista*, BSNR 70-74 (1976-1980), 1981, p. 93-100.
102. *Monede romane și bizantine de la Oltenița și Ulmeni*, BSNR 70-74 (1976-1980), 1981, p. 239-245.
103. *Davae-Cețățeni*, *România-pagini de istorie*, 6, 1981, 3-4, p. 146-148.
104. *Unele considerații privind geții din Dobrogea în sec. VI-IV î.e.n.*, *Thraco-Dacica* 3, 1982, p. 19-24.
105. *Numismatische Beiträge zur Kenntnis der sozial-politischen Organisation der Geto-Dakes (3.-1. Jh. v. Chr.)*, în *Palast und Hütte*, Mainz am Rhein, 1982, p. 473-482.
106. *Monede daco-getice descoperite pe teritoriul județului Argeș*, BSNR 75-76 (1981-1982), 129-130, 1983, p. 89-100.
107. *L'Ethnogenèse des Roumains*, *Revue Roumaine* 37, 1983, 11-12, p. 56-67.
108. *Circulația monedelor antice și bizantine timpurii la nordul Dunării de Jos, în Spiritualitate și istorie la Întorsura Carpaților*, Buzău, 1983, p. 43-60.
109. *Tezaurul monetar getic de la Urseiu (jud. Dâmbovița)*, SCN 8, 1984, p. 37-52 (coautor).
110. *Puncte de vedere referitoare la unele aspecte din numismatica geto-dacică*, SCIVA 36, 1985, 4, p. 317-333.
111. *Cu privire la data și cauzele dispariției unor dave geto-dacice sud-carpatică*, *Thraco-Dacica* 6, 1985, p. 86-92.
112. *Über die Beziehungen zwischen Histria und Geten im 6. und 5. Jh. v. u. Z.*, în *Thracia Pontica*, Sozopol, 1985, p. 264-276.
113. *Arheologia românească la un secol de la nașterea lui Vasile Pârvan*, *Era Socialistă* 62, 1982, 21, p. 14-17.
114. *Vasile Pârvan. Ein Jahrhundert nach seiner Geburt*, *Dacia*, N.S., 26, 1982, p. 13-18.
115. *Vasile Pârvan. La un secol de la naștere (1882-1982)*, *Thraco-Dacica* 3, 1982, p. 13-18.
116. *Aus der Geschichte des Nationalen Antiquitätenmuseums und Archäologischen Instituts – 150 Jahre archäologischer und museistischer Tätigkeit*, *Dacia* N.S. 28, 1984, p. 13-22.
117. *Din istoricul Muzeului Național de Antichități – 150 de ani de activitate arheologică și muzeistică*, *Thraco-Dacica* 5, 1984, p. 5-14.
118. *Istoricul Muzeului Național de Antichități – Institutul de Arheologie. De la Muzeul Național de Antichități la Institutul de Arheologie (1956-1984)*, SCIVA, 35, 1984, 3, p. 222-233.

119. *Griechen und Geten am Unterlauf der Donau im 5-4 Jh. v. Chr.*, în *Praktika. Actes du Congrès International d'Archéologie Classique*, Atena, 1985, p. 232-236.
120. *Prinos kân Get-dakiiskoto monetosečene*, *Numizmatika* 3, 1985, p. 3-11.
121. *La numismatique est-celtique et géto-dace*, în *A Survey of Numismatic Research (1978-1984)* I, Londra, 1986, p. 77-86.
122. *Contribuții la cunoașterea civilizației geto-dacice. Așezarea de la Pleașov, jud. Teleorman*, *Thraco-Dacica* 7, 1986, p. 71-100.
123. *Contribuții la circulația monetară din Dacia în sec. I î.e.n. Tezaurul de la Șieul-Odorhei, jud. Bistrița Năsăud*, *BSNR* 77-79 (1983-1985), 1986, p. 19-57 (coautor).
124. *Tezaurul monetar geto-dacic din dava de la Tinosu*, *BSNR* 77-79 (1983-1985), 1986, p. 11-18.
125. *Tipar de lut pentru turnat oglinzi cu tamga descoperit la Buriăș-Periș, jud. Prahova*, *SCIVA* 37, 1986, 4, p. 341-344.
126. *Civilizația geto-dacică. Tradiție și continuitate, File de istorie militară*, București, 1987, p. 43-62.
127. *Între ipoteză, certitudine și adevăr în interpretarea și înțelegerea monetăriei geto-dacice*, *SCIVA* 38, 1987, 4, p. 323-334.
128. *Einige Betrachtungen zu Dakien in der Zeit Decebalus*, *Dacia N.S.* 21, 1987, p. 5-10.
129. *Contribuții la studiul circulației denarilor romani imperiali în Muntenia. Tezaurul de la Mogoșoaia-București*, *SCN* 9, 1989, p. 29-36.
130. *Contribuția cercetărilor arheologice din sud-vestul României la cunoașterea istoriei vechi și medievale a țării noastre*, *Banatica* 1989, p. 7-12.
131. *Prämonetäre Zahlungsmittel in Form vom Pfeilspitzen an der West-Nordküste der Schwarzes Meeres*, *Klio* 73, 1992, p. 20-27.
132. *Descoperiri inedite de monede antice și bizantine*, *BSNR* 80-85 (1986-1991), p. 289-296.
133. *De la studiul monedei la denaturări ale istoriei*, *BSNR* 80-85 (1986-1991), p. 307-309.
134. *Cercetările arheologice din așezarea civilă a castrului roman de la Enoșești-Acidava (Piatra Olt, jud. Olt)*, *Arhivele Olteniei S.N.*, 1993, p. 43-57.
135. *Einige Betrachtungen über den Münzumlaufl im 1. Jh. v. Chr. in Dakien*, în *Actes du XXe Congrès International de Numismatique, Bruxelles 8-13 septembre 1991*, Louvain-la-Neuve, 1993, p. 133-137.
136. *Noi date și considerații asupra tezaurului descoperit la Mangalia în 1960. Lotul de monede romane imperiale*, *SCN* 10, 1993 (1996), p. 27-42.
137. *Tezaurul monetar roman imperial de la Pădurețu, jud. Vâlcea*, *BSNR* 86-87 (1992-1993), 1996, p. 109-116.
138. *Unele considerații referitoare la religia geto-dacilor*, *Pontica* 27, 1994, p. 85-90.

139. *Einige Betrachtungen über den Münzumschlag im I. Jh. v.Chr. in Dakien*, în *IIe Symposium des Études thraciennes*, Komotini, 1997, p. 671-675.
140. „*Dosarul stratigrafic*” al zonei sacre de la Histria – între realitate și improvizație, *ArhMold.* 20, 1997, p. 181-185.
141. *Ein neue Vorschlag zur Chronologie der Koson-Münzen*, în *Stephanos nomismatikos, Edith Schönert-Geiss zum 65. Geburtstag*, Berlin, 1998, p. 555-561.
142. *Artă traco-getică sau curent artistic scitic*, *Pontica* 32, 1999, p. 83-89.
143. *Cu privire la retragerea romană din Dacia*, în *Studia in honorem Ion Niculiță*, Chișinău, 1999, p. 231-238.
144. *Die Keramik aus römisch-bizantinischen Gräberfeld von Kallatis, Reicretariae Romane Fautorum Acta* 36, 2000, p. 241-244.
145. *Cu privire la începuturile orașului Tomis*, în *Istro-Pontica*, Tulcea, 2000, p. 111-114.
146. *Tezaurul monetar cu emisiuni getice și grecești descoperit la Videle (jud. Teleorman)*, *BSNR 90-91 (1996-1997)*, 2002, p. 9-21 (coautor).
147. *Scurtă privire asupra descoperirilor monetare bizantine din Dobrogea*, *BSNR 90-91 (1996-1997)*, 2002, p. 97-126.
148. *Un nou lot de monede din tezaurul roman imperial de la Gura Padinii, jud. Olt*, în *Simpozion Chișinău 2000*, p. 85-91.
149. *Noutăți numismatice histriene*, *BSNR 92-97 (1998-2003)*, 2003, p. 9-17.
150. *Descoperiri de monede antice*, *BSNR 92-97 (1998-2003)*, 2003, p. 335-345.
151. *Un tezaur de tetradrahme din Macedonia Prima și Thasos descoperit la Vlădiceasca, com. Snagov, jud. Ilfov*, în *Simpozion Chișinău 2003*, p. 23-28.
152. *Cu privire la localizarea și originea agatârșilor*, *EphNap* 11, 2003, p. 5-13.

III. Rapoarte arheologice

153. *Șantierul arheologic Verbicioara*, *SCIV* 2, 1951, 1, p. 229-245 (coautor).
154. *Șantierul Verbicioara*, *SCIV* 3, 1952, 1, p. 141-183 (coautor).
155. *Șantierul Histria*, *SCIV* 3, 1952, p. 231-279.
156. *Șantierul Histria (Străzi între Casa romană și Terme; Sinoe)*, *SCIV* 4, 1953, 1-2, p. 103-104; 133-145.
157. *Șantierul Spanțov*, *SCIV* 4, 1953, 1-2, p. 220-239 (coautor).
158. *Șantierul arheologic Histria (Sectorul străzii); Zidul de incintă din valul III*, *SCIV* 5, 1954, 1-2, p. 71-79 și p. 87-91 (coautor).
159. *Șantierul arheologic Histria (1954). Sectorul zidul elenistic de incintă de sub valul III. Străzi din epoca romană sec. III-VI e.n.*, *SCIV* 6, 1955, 3-4, p. 520-526 și p. 538-541 (coautor).
160. *Săpăturile de salvare de la Gogoșari și Cacaleți*, *SCIV* 6, 1955, 3-4, p. 627-642 (coautor).

161. *Șantierul arheologic Histria. Săpăturile de la Tariverde*, Materiale 4, 1957, p. 77-88 (coautor).
162. *Șantierul arheologic Giurgiu*, Materiale 4, 1957, p. 219-237 (coautor).
163. *Săpăturile de la Spanțov*, Materiale 5, 1959, p. 167-171 (coautor).
164. *Săpăturile de salvare de la Alexandria*, Materiale 5, 1959, p. 175-181 (coautor).
165. *Raport asupra activității șantierului Histria în campania 1956. Sectorul Tariverde*, Materiale 5, 1959, p. 318-322 (coautor).
166. *Săpăturile de la Alexandria*, Materiale 6, 1959, p. 251-263.
167. *Săpăturile arheologice de la Sâncrăieni*, Materiale 6, 1959, p. 825-869.
168. *Săpăturile de la Alexandria*, Materiale 7, 1961, p. 209-217.
169. *Săpăturile de salvare de la Satu Nou. Cimitirul geto-dacic I*, Materiale 7, 1961, p. 283-289 (coautor).
170. *Săpăturile de la Tariverde*, Materiale 7, 1961, p. 273-281 (coautor).
171. *Săpăturile de salvare de la Olteni*, Materiale 7, 1961, p. 503-511.
172. *Șantierul Satu Nou. Necropola geto-dacică*, Materiale 8, 1962, p. 369-372 (coautor).
173. *Săpăturile arheologice de la Mangalia (Callatis)*, Materiale 8, 1962, p. 439-455 (coautor).
174. *Săpăturile de salvare de la Spanțov*, Materiale 8, 1962, p. 615-621.
175. *Necropola feudală timpurie de la Izvoru. Săpăturile din 1963-1966*, Materiale 9, 1970, p. 329-335 (coautor).
176. *Săpăturile de salvare de la Mangalia din 1972. Necropola callatiană din zona stadionului*, Pontica 8, 1975, p. 55-75 (coautor).
177. *Așezarea getică de la Sprâncenata (jud. Olt). Săpăturile din 1978*, Materiale 13, 1979, p. 115-117 (coautor).
178. *Săpăturile arheologice de salvare din zona șantierului naval de la Mangalia (1974)*, Pontica, 12, 1979, p. 97-107.
179. *Dava de la Sprâncenata – Jud. Olt*, Documente recent descoperite și informații arheologice, 1984, p. 3-10.
180. *Așezarea getică de la Pleașov (jud. Teleorman)*, Documente recent descoperite și informații arheologice, 1985, p. 3-11.
181. *Săpăturile arheologice din așezarea getică de la Pleașov (jud. Teleorman)*, SCIVA 44, 1993, 2, p. 185-196.
182. *Mormântul cu boltă și dromos din vestul Mangaliei*, Comisia Națională de Arheologie. CCA (Campania 1993), 1994, p. 39.

IV. Recenzii, cronici, editoriale

183. A.N. Zograf, *Monedele antice (1951)*, SCIV 4, 1953, 3-4, p. 806-807.
184. Em. Condurachi, *Der Beitrag der Münzumlauf von Istros zur Kenntnis des Waren- und Geldumlaufes an der unteren Donau im vorrömischen*

- Zeitraum*, Wissenschaftliche Annalen, mai, 1957, p. 289-304, SCN 2, 1958, p. 477-478.
185. *Noutăți numismatice din R.P. Bulgaria*, SCN 2, 1958, p. 503-504.
186. A.N. Zograf, *Monety Tiry*, Moscou, 1957, 130 p., SCIV 10, 1959, 1, p. 188-192.
187. Iudita Winkler, *O mincich Dàcu a Gètu (Monedele daco-geților)*, Nsb 5, 1958, p. 5-43, SCN 3, 1960, p. 570-572.
188. K. Christ, *Ergebnisse und Probleme der keltischen Numismatik und Geldgeschichte*, Historia 6, 1957, p. 215-247, SCN 3, 1960, p. 572-574.
189. Em. Condurachi, *În jurul reformei monetare a lui Polycrate din Samos*, StCl, 1, 1958, p. 9-16, SCN 3, 1960, p. 588-589.
190. P.O. Karîşkovski, *Stoimostj monetnyh metallov v Ol'vij i v Bosporkom gosudarstve v IV v. do n.e.*, VDI 3, 1958, p. 121-136, SCN 3, 1960.
191. K. Castelin, H.J. Kellner, *Die glatten Regenbogenschüsselchen*, JNG, 13, 1963, p. 105-130, SCN 4, 1968, p. 495-496.
192. *Note de numismatică din R.P. Bulgaria*, SCN 2, 1969, p. 347-352.
193. Iudita Winkler, *Drahma și hemidrahma în sistemul monetar al daco-geților*, ActaMN, 3, 1966, p. 75-89, SCIV 20, 1969, p. 347-352.
194. Iudita Winkler, *Über dako-getische Münzschatze*, AAC 8, 1966, 1-2, p. 83-110, SCIV 21, 1970, 4, p. 705-707.
195. Iudita Winkler, *Tipurile monetare ale daco-geților și aria lor de răspândire*, ActaMN, 5, 1968, p. 33-48 et ActaMN 6, 1969, p. 57-88, SCIV 22, 1971, 1, p. 135-137.
196. M. Gramatopol, *Iconografia monetară dacică autohtonă*, RevMuz, 1, 1969, p. 23-32, SCN 5, 1971, p. 433-435.
197. Efreem Pegan, *Die frühesten Tetradrachmen Alexanders des Grossen mit dem Adler, ihre Herkunft und Entstehungszeit*, JNG 18, 1968, p. 91-111, SCN 5, 1971, p. 430.
198. S.A. Bulatovici, *Klad kizikinov iz Orlovki*, VDI 2, 1970, p. 73-86, SCN 6, 1975, p. 281-282.
199. R. Forrer, *Keltische Numismatik der Rhein und Donaulande, 2, Bibliographische Nachträge und Ergänzungen*, Graz, 1969, 245 p., SCN 6, 1975, p. 283-284.
200. Slovenska Numizmatika, 1, 1960, 206 p., SCN 6, 1975, p. 295-296.
201. H.W. Böhme, *Germanische Grabfunde des 4. bis 5. Jahrhunderts, Germanische Grabfunde des 4. bis 5. Jahrhunderts*, Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte, 19, 1974, 384 p., SCIV 26, 1975, 2, p. 302-305.
202. D. Berciu, *Formarea poporului român în lumina cercetării arheologice*, Era Socialistă, 55, 1975, 20, p. 57-58.
203. Eva Kolníková, *Keltské mince na Slovensku*, 1978, 106 p., SCN 7, 1980, p. 200-201.
204. Sabine Schultz, *Die Münzprägung von Magnesia am Mäander in der römischen Kaiserzeit*, Berlin, 1975, 136 p., SCN 7, 1980, p. 205-206.

205. I. Pereira, J.P. Bost și J. Hiernard, *Fouilles de Conimbriga, III. Les monnaies*, Paris, 1974, 359 p., SCN 7, 1980, p. 207-208.
206. T. Gerasimov, *Anticini i sredovecovni moneti v Bălgaria*, Sofia, 1975, 159 p., SCN 7, 1980, p. 211-212.
207. Dušanka Vucković-Todorović, *Ostava greciko-keltskog novča iz III veka pre nase ere*, *Starinar*, 20, 1969, p. 391-403, BSNR 70-74 (1976-1980), 124-128, 1981, p. 679-680.
208. D. Berciu, *Buridava dacică*, București, 1981, 176 p., *Thraco-Dacica* 3, 1982, p. 192-193.
209. Maria Chițescu, *Numismatic Aspects of the History of the Dacian State. The Republican Coinage in Dacia und Geto-Dacian Coins of Roman Type*, BAR, International Series, 112, Oxford, 1981, 367 p., *Thraco-Dacica* 3, 1982, p. 193-194.
210. Simone Scheers, *Traité de numismatique celtique, II. La Gaule Belgique*, Paris, 1977, 986 p., SCN 8, 1984, p. 134-140.
211. V. Mihăilescu-Bîrliba, *La monnaie romaine chez les Daces orientaux*, București, 1980, 312 p., SCN 8, 1984, p. 143-145.
212. *Acta Musei Porolissensis*, 9, 1985, SCIVA 37, 1986, 3, p. 280-281.
213. Jordanka Jouroukova, *Monetosečeneto na gradovete Dolna Mizia i Trakia II-III v. Hadrianopol*, Sofia, 1987, 268 p., SCN 9, 1989, p. 130-140.
214. Jordanka Jouroukova, *Griechisches Münzwerk. Die Münzprägung von Bizye*, Berlin, 1981, 94 p., SCN 9, 1989, p. 140-141.
215. D. Allen, *Catalogue of the Celtic Coins in the British Museum, with Supplementary Material from Other British Collection, I, Silver Coins of the East Celt and Balkan Peoples*, (édité par J. Kent et Melinda Mays), London, 1987, 80 p., BSNR 80-85 (1986-1991), 1992, p. 310-311.
216. *Le professeur Dumitru Berciu à son 70e anniversaire*, *Dacia N.S.* 22, 1978, p. 343-347.
217. *Le professeur Dumitru Tudor à son 70e anniversaire*, *Dacia N.S.* 23, 1979, p. 347-353.
218. *Bucur Mitrea la 70 de ani*, SCN 7, 1980, p. 15-24.
219. *Le professeur Emil Condurachi à son 70e anniversaire*, *Dacia, N.S.* 26, 1982, 1-2, p. 175-179.
220. *Dorin Popescu à ses 80 ans*, *Dacia N.S.* 28, 1984, p. 181-182.
221. *Dare de seamă asupra Sesiunii științifice a Institutului de Arheologie, 15-21 mai 1961*, SCIV 12, 1961, 2, p. 195-202 (coautor).
222. *Sesiunea de comunicări organizată cu prilejul centenarului sistemului monetar național*, SCN 4, 1968, p. 521-522.
223. *Al II-lea Congres Internațional de tracologie. Rezultate și perspective*, *RevIst* 29, 1976, 10, p. 1465-1475.
224. *Al II-lea Congres Internațional de tracologie, București 4-10 septembrie 1976*, SCIVA 28, 1977, 1, p. 3-18.

225. *Al II-lea Congres Internațional de tracologie, București, 1976*, Dacia N.S. 21, 1977, p. 5-12 (coautor).
226. *Al IX-lea Congres Internațional de numismatică de la Berna*, SCIVA 31, 1980, 4, p. 643-644.
227. *Al III-lea Congres Internațional de tracologie, Viena, 2-6 iunie, 1980*, Thraco-Dacica, 2, 1981, p. 237-238.
228. *Principalele rezultate ale cercetării arheologice din anul 1982*, RevIst 36, 1983, 8, p. 842-844.
229. *A XIX Sesiune națională de arheologie, Științele sociale și politice din România (ASSP) 2-3*, 1985, p. 86-92.
230. *Al XVI-lea Congres Internațional de Științe istorice, Stuttgart, 25 august-1 septembrie 1985*, SCIVA, 37, 1986, 1, p. 3-4.
231. EDITH SCHÖNERT-GEISS, *Bibliographie zur antiken Numismatik Trakiens und Mösiens (Griechisches Münzwerk)*, Branderburgische Akademie der Wissenschaften, Berlin, 1999, BSNR 90-91 (1996-1997), 2002, p. 275-277.
232. *Societatea Numismatică Română la un secol de la înființare*, BSNR 92-97 (1998-2003), 2003, p. 9-17.
233. *Simpozioanele Naționale de Numismatică*, BSNR 92-97 (1998-2003), 2003, p. 467-469.

V. Necrologie

234. *Prof.dr. docent Theofil Sauciuc Săveanu (1884-1971)*, SCIV 23, 1972, 1, p. 165-167.
235. *Radu Vulpe (1899-1982)*, Thraco-Dacica 4, 1983, 1-2, p. 158-162.
236. *Iorgu Stoian (1903-1983)*, SCIVA 35, 1984, 1, p. 94-95.
237. *Maria Chițescu (1934-1982)*, SCN 8, 1984, p. 153-155.

VI. Lucrări de popularizare

238. *Un atelier monetar în Dacia*, Magazin Istoric 1, 1968, p. 33-35.
239. *Neamuri și triburi geto-dace și trace în Magazin Istoric* 9, 1986; 1,5,9, 1976; 3,4,6,7,11, 1977; 2, 1980; 3, 1981.
240. Articole similare în: *Actualitatea Românească*, 28/III, 1978; *Apărarea Patriei*, 36, 1978; *Astra*, 11, 1976, 103; *În slujba patriei* 46, 197; 3, 1987.
241. *Poziția fermă împotriva falsificărilor și denigratorilor istoriei noastre*, *România Literară*, 15, 1986, 5, p. 14-15.
242. *Civilizația geto-dacică*, *România Liberă* 18/XII, 1986, p. 1-3.
243. *Articole de arheologie și istorie veche*, în *Contemporanul* 1,6, 1978; 1, 1979; 11,27, 1980; 25,35, 1982.

244. *Continuitatea și romanizarea – temelie a formării limbii și poporului român*, Orizont (Timișoara) 15/VIII, 1986, p. 3.
245. *Monedele geto-dacilor din Banat*, Flamura-Caraș Severin (Reșița) 29/VII, 1986, p. 4.
246. *Geto-dacii, ramura nordică a tracilor*, Flacăra 17/X, 1986.
247. *Istoria politică până la Burebista*, Flacăra 24/X, 1986.
248. *Civilizația geto-dacilor în sec. IV-II î.e.n.*, Flacăra 31/X, 1986.
249. *Monede în Dacia*, Flacăra 7/XI, 1986.
250. *Burebista, regele tuturor geto-dacilor*, Flacăra 14/XI, 1986.
251. *Războaiele daco-romane*, Flacăra 21/XI, 1986.
252. *Civilizația geto-dacică în perioada Burebista – Decebal*, Flacăra 28/XI, 1986.
253. *Continuitatea dacică*, Flacăra 5/XII, 1986.
254. *De la daco-romani la români*, Flacăra 13/XII, 1986.
255. *Monedele geto-dacilor*, Știință și Tehnică 1, 1987, p. 25.
256. *Rezultate recente în cercetarea arheologică*, Magazin II, 1987, 7, 13.
257. *Realizări și perspective ale arheologiei românești*, Magazin IV, 1988, 1.
258. *Cultura materială pe teritoriul țării noastre între sec. VII-I î.e.n.*, Contemporanul, 19 mai 1989, p. 8-9.

ABREVIERI

AAR	Analele Academiei Române
AARMSI	Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice, București
ActaMN	Acta Musei Musei Napocensis, Cluj
AIIA Iași	Anuarul Institutului de Istorie și Arheologiei, Iași
AIIA Cluj	Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie, Cluj
AnnCagliari	Annali della Facoltà di Scienze Politiche. Università di Cagliari
AO	Arhivele Olteniei, Craiova
ArchAnz	Archäologischer Anzeiger, Berlin
ArchErt	Archaeologiai Értésítő, Budapesta
ArchKorr	Archäologisches Korrespondenzblatt, Mainz
ArhVestnik	Arheološki Vestnik, Ljubljana
BAI	Bibliotheca Archaeologica Iassensis, Iași
BCMI	Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, București
BMA	Bibliotheca Memoria Antiquitatis, Piatra Neamț
CCA	Cronica Cercetărilor Arheologice din România, București
CCDJ	Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, Călărași
Dacia	Dacia. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne, București
D.J.A.N. Cluj	Direcția Județeană Cluj a Arhivelor Naționale
DRH	<i>Documenta Romaniae Historica</i> , București
GSAD	Godisnik Serbskog Arheološkog Društva, Beograd
GZMB	Glasnik Zemaljskog Muzeja u Bosnie i Hercegovine, Sarajevo
IDR	<i>Inscripțiile Daciei Romane</i> , București, 1957-1988
IG	<i>Inscriptiones Graecae</i> , Berlin
IGBR II	Georgi Mihailov (ed.), <i>Inscriptiones graecae in Bulgaria repertae</i> , 2. <i>Inscriptiones inter Danubium et Haemum repertae</i> , Sofia 1958.
IGBR III/1	Georgi Mihailov, <i>Inscriptiones graecae in Bulgaria repertae</i> , III/1, Sofia, 1961
IGBR III/2	Georgi Mihailov. <i>Inscriptiones inter Haemum et Rhodopem repertae. Fasciculus prior: Territorium Philippopolis</i> , III/2, Sofia, 1970.
IK	Inschriften Kleinasiens, Bonn
IK Prusa ad Olympum	Thomas Corsten, <i>Die Inschriften von Prusa ad Olympum</i> . 2 vol., Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien 39-40, Bonn 1991-1993
ISM	<i>Inscripțiile din Scythia Minor</i> , București
Istros	Anuarul Muzeului Brăilei, Brăila
IzvestijaSofia	Izvestija na Arheologičeski Institut, Sofia

JahrbRGZM	Jahrbuch des Römisch-Germanischen entralmuseums, Mainz
JahresschriftHalle	Jahresschrift für mitteldeutsche Vorgeschichte, Halle
KSMoskva	Kratkie Soobščenija Instituta Arheologii, Moscova
MemAntiq	Memoria Antiquitatis, Piatra Neamț
NAC	Numismatica e Antichità Classiche Quaderni Ticinesi, Lugano
NotSc	Notizie degli scavi del antichità, Milanao-Roma
NSb	Numismaticky Sbornik, Praga
PAS	Prähistorische Archäologie in Südosteuropa, Berlin
RendAccPont	Rendiconti Atti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia, Roma
RendBologna	Rendiconti della Reale Accademia di Scienze dell'Istituto di Bologna. Classe di scienze morali, Bologna
RAEstVest	Revue Archéologique de l'Est et du Centre Est, Dijon
RMM-M	Revista Muzeelor și Monumentelor, Seria Muzeu, București
RSI	Rivista Storica Italiana, Roma, Torino, Firenze
SCIA	Studii și cercetări de istoria artei, București
SCIV(A)	Studii și cercetări de istorie veche (și arheologie), București
SCȘ-Iași	Studii și cercetări științifice, Iași
SRIR	Studii și referate privind Istoria României, București
Suceava	Anuarul Complexului Muzeal Bucovina, Suceava
TD	Thraco-Dacica, București
ZFF	Zbornik Filozofsko Fakulteta, Beograd
ZNMB	Zbornik Narodog Muzeja Beograd
ZSAK	Zeitschrift für Schweizerische Archäologie und Kunstgeschichte, Basel